

— Cieľom všetkých zložiek projektu Gulag XR je priblížiť študentom fenomén sovietskych represíí a totalitných režimov. Počas procesu tvorby sme sa zamerali na tieto kľúčové aspekty sovietskej represie:

1 | ZÁKLADNÉ FAKTY O SOVIETSKEJ REPRESII

- vymedzenie skúmaného obdobia (stalinské represie v 20. až 50. rokoch 20. storočia)
- stručný prehľad udalostí po roku 1917
- na čom bol založený systém represie a kontroly obyvateľstva
- štatistiky o počte obetí, druhoch represívnych opatrení

3 | ŽIVOT V LÁGRI

- umiestnenie táborov, životné a pracovné podmienky
- účel, na ktorý režim využíval tábory
- spomienky mužov a žien na pobyt v táboroch Gulagu
- -vplyv na rodiny väzňov a celú spoločnosť

2 | EURÓPSKY ROZMER SOVIETSKEJ REPRESIE

- represie postihli celú Európu, obeť neboli len zo ZSSR
- príbehy svedkov z viacerých krajín (Česká republika, Slovensko, Nemecko, Poľsko, Rusko)
- porovnanie rôznych uhlov interpretácie represie

4 | BUDOVANIE POSTOJOV K DEMOKRATICKÝM HODNOTÁM

- princípy totalitarizmu verus demokracia
- analýza možných dôsledkov ľudskej pasivity a zdržanlivosti
- význam dodržiavania ľudských práv a slobôd
- úloha historickej reflexie v demokratickej spoločnosti

Okrem sprostredkovania historického obsahu projekt umožňuje študentom vyskúšať si základné princípy vedeckej práce:

- formulácia výskumného problému
- definícia skúmaného javu
- práca so zdrojmi,
- stanovenie a testovanie hypotéz

Okrem týchto tém môžete samozrejme zahrnúť aj vlastné témy a ciele vzdelávania.

Každý modul projektu je zameraný na rozvoj inej oblasti - historického povedomia, historického myslenia alebo tímovej práce.

V nasledujúcich metodických materiáloch predstavíme rôzne typy a aktivity, ako čo najlepšie využiť potenciál projektu Gulag XR v triede. Radi vás inšpirujeme k vytvoreniu vlastných inovatívnych metodických postupov, ktoré pomôžu žiakom lepšie pochopiť tému totalitných režimov.

HLAVNÉ CHARAKTERISTIKY JEDNOTLIVÝCH KOMPONENTOV

ÚVODNÉ VIDEO – základné fakty

Osemminútové video, do ktorého sme sa snažili vtesnať všetko dôležité, čo by mal študent vedieť. Môže sa používať samostatne alebo v kombinácii s inými zložkami.

PRÍBEHY SVEDKOV

Projekt predstavuje 10 krátkych videí s príbehmi svedkov. Každý príbeh má sprievodcu v podaní mladého herca. Tieto osobné príbehy dodávajú veľkým dejinám 20. storočia ľudský rozmer. Poskytujú pohľad na utrpenie jednotlivcov a vyvolávajú etické otázky.

Svedectvá pochádzajú z 5 krajín - Českej republiky, Slovenska, Poľska, Nemecka a Ruska. Prostredníctvom nich môžeme porovnať rôzne historické perspektívy a interpretácie obdobia sovietskych represíí v celej Európe, ako aj spoznať rôzne formy sovietskych represíí. Rovnaký priestor je venovaný mužským a ženským rozprávaniu.

VÝSKUMNÝ DENNÍK

Tento pracovný zošit s rozšírenou realitou pútavo predstavuje prácu mladých výskumníkov, ktorí sa rozhodli nájsť stopy sovietskych represíí v prostredí bývalých táborov. Žiaci si tak hravou formou osvoja základy vedeckej práce - od formulovania výskumnej otázky, cez stanovenie hypotéz, zber a analýzu údajov až po prezentáciu záverov.

Obsah je koncipovaný ako dobrodružný komiks, ktorý sa prelína so zápisníkom hlavného hrdinu - na jednej strane sledujeme príbeh objaviteľov, na druhej strane sú záznamy z jeho denníka s úlohami pre študentov. Úlohy je možné plniť pomocou prvkov rozšírenej reality (animované mapy, 3D modely objektov, videá s výpoveďami svedkov), čo umožňuje pracovať s historickými prameňmi, výpoveďami svedkov alebo podrobne skúmať artefakty.

Celý príbeh je inšpirovaný skutočnou vedeckou expedíciou.

Poznámka: V súčasnosti podporujeme iba zariadenia so systémom Android v nasledujúcich verziách: www.gulagxr.eu/komiks-a-rozsirena-realita.

Pracujeme na tom, aby bola aplikácia dostupná v obchode Apple, ale v súčasnosti ju bohužiaľ nemôžeme používať na iPade.

VIRTUÁLNA REALITA

VR umožňuje žiakom vidieť, ako dnes vyzerá opustený táborový barak, a prostredníctvom rekonštrukcie sa preniesť do prostredia gulagu z 50. rokov. Žiaci sa ocitnú v úlohe neviditeľného pozorovateľa - sledujú každodenný život väzňov v baraku, na samotke, pri odchode na nútené práce, v jedálni alebo na táborovom cintoríne.

Rekonštrukcia vychádza z vlastného archeologického výskumu organizácie Gulag.cz a snaží sa čo najvernejšie zachytiť realitu typického gulagu pred Stalinovou smrťou. Poznámka: Interaktívne prvky sú zámerne obmedzené na minimum, aby nerušili silný zážitok a umožnili študentom plne sa ponoriť do témy.

Cieľom tohto jedinečného VR zážitku je priblížiť študentom každodenné hrôzy života v gulagu prostredníctvom emocionálneho zážitku. Umožniť im hlbšie pochopiť nielen fakty, ale aj ľudský rozmer tohto tragického obdobia moderných dejín. Umožňuje im tiež vidieť niektoré baraky tábora tak, ako vyzerali v čase jeho fungovania.

TEXTY A INÉ DOPLNKOVÉ MATERIÁLY

V tejto časti nájdete zbierku krátkych textov, ktoré sa zaoberajú rôznymi aspektmi sovietskej represie a jej európskym kontextom. Poslúži vám ako študijná pomôcka pre váš vlastný výskum aj pre prácu so študentmi v triede.

SÚBOR TIPOV PRE EVOKAČNÉ AKTIVITY

Fáza evokácie je veľmi dôležitou súčasťou konštruktivistického vyučovania. Umožňuje aktivizovať existujúce vedomosti a skúsenosti žiakov súvisiace s danou témou. Prostredníctvom evokácie môžeme zistiť, čo už žiaci o téme vedia a aké postoje majú k učeniu sa o téme. To nám umožňuje vychádzať z ich predstáv a lepšie prispôbiť učenie ich potrebám.

V samostatnom dokumente ponúkame tipy na aktivity, ktoré sa dajú začať učiť pomocou aplikácie Gulag XR.

